

[Fibiger.]

ville ønske, det kunne fortsætte. Det er ikke længere nødvendigt at stå i kø foran varedirektoratets dør for at få importtilladelser. Nu afhænger hver enkelt importørs omsætning først og fremmest af initiativ og dygtighed. Og konkurrencen er genskabt påny til gavn for hele befolkningen, og jeg håber som sagt, at fortsættelse kan følge.

Om regeringens politik på det sociale område skal jeg kun sige, at jeg synes, at man må hilse med tilfredshed, at regeringen søger at fjerne vildskuddene uden at bryde med hovedprincipperne for den sociale lovgivning. Der er stadig sociale opgaver at løse, og den sociale udvikling vil ikke gå i stå. På den anden side tjener man ikke den sociale sag ved at opretholde tilstande, som med fuld ret kan give anledning til kritik i befolkningen; thi selvom sådanne tilstande kun eksisterer på enkelte områder, så er disse dog med til at skabe en modvilje i befolkningen, som i det lange løb kan skade hele den sociale sag. Det gælder her som i så mange andre forhold om at lade fornuften råde og lade teorierne ligge.

I den kommende rigsdagssamling skal vi påny beskæftige os med forfatningsspørgsmålet, og jeg håber, det må lykkes os at finde en løsning. Der er allerede gjort indrømmelser fra forskellig side, og når man har kunnet opnå enighed om et slags eetkammersystem, kan man vel også opnå enighed om valgretsaldere. For mig at se er det rent underordnet, om valgretsaldere er 21 eller 23 år, og det konservative folkeparti har da også siden 1945 principielt stået på 21 års valgretsalders grund. Men når man vil nå et resultat, må man, sådan som de politiske forhold er her i landet, bøje sig for hinanden, og det kan ikke være den ene part, som alene gør alle indrømmelserne. Vi stod oprindeligt i den situation, at nogle ønskede 25 år og andre ønskede 21 år. De 23 år er derfor et udtryk for, at man har fundet frem til et mellemstandpunkt — og jeg kan ikke begribe, at det, der kunne tiltrædes fra alle sider for et år siden, nu skulle være ganske forfjet. Det må dog trods alt for dem, som ønsker den lave valgretsaldere, være bedre med 23 år end med en bevarelse af den nuværende valgretsaldere, thi det er jo i virkeligheden dette valg, man står overfor. Der er andre vigtige spørgsmål i forbindelse med forfatningen, som trænger sig på, jeg tænker i den forbindelse på spørgsmålet om erhvervs- og næringsfriheden. Jeg synes ikke, at man kan opretholde den tilstand, som episoden med Kristeligt dansk Fællesforbund på Læsø er et vidne om, og

disse spørgsmål bør man ikke lade hvile på grund af en strid om valgretsaldere.

Jeg vil gerne slutte med at sige, at selvom der kan være ting, der skiller i dansk politik, så har jeg altid været med til at kalde på samling og samarbejde, og jeg kan ikke se andet, end at vi i vort lille land må kunne stå sammen i de store og afgørende spørgsmål, som vi i disse år stilles overfor. Sidste rigsdagssamling fik et forløb, som vi kan være bekendt. Der var — synes jeg — fra alle ansvarlige partiers side en vilje til uden hensyn til snævre partiinteresser at nå et resultat, og jeg tror ikke, man kan udtrykke noget bedre håb for den kommende rigsdagssamling, end at den må forløbe i samme gode ånd som den foregående.

Bertel Dahlgaard: Det vil være naturligt, at jeg som udgangspunkt for de bemærkninger, jeg her skal fremsætte, tager den såkaldte trontale, hvormed statsministeren indledte denne rigsdagssamling. Jeg hørte på denne trontale med megen opmærksomhed, men efterhånden som den skred frem, syntes jeg bestemt, jeg havde hørt det væsentlige af den tidligere. Jeg tænkte så, at det formentlig måtte være ved møder ude i landet, at statsministeren havde sagt noget lignende; men jeg er senere blevet klar over, at det var den trontale, det ærede medlem hr. Hans Hedtoft indledte rigsdagssamlingen med i fjor, der stadig sad mig i øret. Jeg har nu sammenlignet de to trontaler, og der viser sig da det interessante, at de to taler bogstavelig talt har samme indhold, selvom ordene kan variere en lille smule. I begge taler tilsiges Danmarks redebonede deltagelse i det mellemfolkelige arbejde indenfor FN, det europæiske råd og den europæiske samarbejdsorganisation, og der tilsiges støtte til fremme af samarbejdet indenfor Atlantpagtalliancen og gives tilsagn om oprustnings gennemførelse i overensstemmelse hermed.

Der udtales beredvillighed til deltagelse i det økonomiske samarbejde mellem landene og til ydelse af bistand til de underudviklede lande.

Med hensyn til Sydslesvig tilsiger begge trontaler på ensartet vis støtte til det danske kulturelle arbejde, påkalder en lettelse af flygtningebyrden og forsikrer i det hele taget på dette område at ville handle i overensstemmelse med de retningslinier, der er enighed om mellem alle demokratiske partier.

Begge trontaler tilsiger fremme af forfatningskommissionens arbejde.

Vender vi os så til det økonomiske om-